

listov, ki so se pojavili s prodorom tehnike v knjižnice.

Primerno in nujno pa bi bilo, da začno vsaj naše večje knjižnice uvajati:

fotografsko službo,
foto-mikroreprodukcije in uporabo aparatov za branje,
aparate za suho kopiranje,
aparate za razmnoževanje listkov,
uporabo luknjanih kartic
in bibliobuse.

To bi bili prvi koraki do mehanizacije v knjižnici.

V rubriki Ocjene i prikazi sta zabeleženi tudi dve slovenski bibliotekarski deli. K. N. poroča o Abecednem imenskem katalogu Pavleta Kalana, Višnja Vuković pa o Univerzalni decimalni klasifikaciji.

Letnik XV/1969 z dvema dvojima številka (1/2, 3/4) je s svojimi tehniki članki posvečen bolj drugim kulturnim problemom, zlasti literarnozgodovinskim, in ne toliko bibliotekarskim. Daljši knjižničarski članek je le prispevek Branke Furlan o šolarskih knjižnicah na področju Hrvatske. Ker pa se pri nas pojavljajo verjetno isti problemi, bo zanimiv tudi za naše knjižničarje, ki se ukvarjajo s šolarskimi knjižnicami.

Avtorica predvsem toži o nestrokovni ureditvi teh knjižnic in o slabi nabavni politiki, ki je v glavnem odvisna le od spretnosti akviziterjev. Tudi sistem oddelčnih knjižnic (vsak razred ima svojo drobno knjižnico) ni primeren, je pa zelo razširjen. Treba bo opraviti še mnogo dela, da bodo stvari prav stekle, predvsem pa bo treba tudi v šolarske knjižnice postaviti knjižničarje-strokovnjake.

»Ocjene i prikazi« prinašajo poročilo Branka Hanža o knjigi dr. Branka Berčiča Tiskarstvo na Slovenskem, ki jo označuje kot pomemben prispevek k slovenski kulturni zgodovini. Branka Hergešič pa poroča o prispevku istega avtorja »Das slowenische Wort in den Drucken des 16. Jahrhunderts« v delu »Abhandlungen über die Slowenische Reformation«. Berčičevemu delu priznava znanstve-

no metodo in vrednost in bo zlasti pomembno pri sestavljanju slovenske retrospektivne bibliografije.

Boža Pleničar

Bibliotekarz. Czasopismo poświęcone sprawom bibliotek i czytelnictwa. Rok XXXVI, Warszawa 1969.

Iz neznanih razlogov je dosedaj v Ljubljani dostopnih le prvih šest števil mesečnika, ki je sicer vedno redno izhajal. Pa tudi iz te polovice letnika je razvidno, da Bibliotekarz ostaja na dosedanji visoki strokovni ravni, enakomerno obravnava vsa področja bibliotekarstva ter daje svojim bralcem pregled nad dogajanjem doma in po svetu. Za nas morda najbolj novo je v tem letniku vprašanje bolnišničnega knjižničarstva in biblioterapije — zdravljenja s knjigo. Elżbieta Jankowska nam posreduje v članku »Bolnišnične knjižnice za bolnike v Łódźu« rezultate ankete, ki so jo izvedli v Łódźu leta 1968. Te knjižnice so na Poljskem izvzete iz javne knjižnične mreže in podrejene samo bolnišnicam, ki si jih ustanove; v ustanovah z več kot 200 posteljami jih oskrbujejo posebni kulturno-prosvetni referenti. Stanje v Łódźu je tako: v mestu je 34 bolnišničnih ustanov, od tega jih samo 7 nima knjižnice za bolnike, pa še od teh so 4 otroške bolnice. 70 % knjižnic šteje 100—2000 zvezkov, 30 % od 5000—9000. To je izključno literatura od 1950 dalje, predvsem leposlovje in le majhen del poljudnoznanstvenih knjig. Večina knjižnic ne dosega norme 8 knjig na posteljo. Treba je torej še marsikaj izboljšati, nastaviti novo osebje, povečati število zvezkov, pa tudi knjižnice organizacijsko povezati med seboj in s celotno knjižnično mrežo. Drugi članek — Danute Goštyńske »Bibliotekarstwo in biblioterapija v bolnišnicah« — kritično pregleda razna mnenja zahodnih in vzhodnih avtorjev o bolniškem knjižničarstvu, od skrajnih, ki pojmujejo knjigo kot zdravilo in so mnenja, da jo sme predpisati bolniku le

zdravnik, do tistih, ki dopuščajo bolniku tudi bolj svobodno izbiro čtiva. Ugotavlja, da je knjiga zaradi svojega vpliva na psihično in s tem tudi na fizično stanje bolnika vsekakor pomemben činitelj pri zdravljenju. Za primer navaja knjižnico pri neki interni kliniki v Krakowu. Leposlovne knjige so tu v katalogu razvrščene v tri razdelke, ki spominjajo na razdelitev zdravil: pomirjačo (sedativa), sem spadajo pravljice, mladinske, vedre in humoristične knjige (47 %); vzbujajoče (stimulativa), to so vesterni, znanstvena fantastika, vojni romani (31 %); knjige, ki vsebujejo v pretežni meri element intelektualne refleksije (problematica), to so zgodovinski, biografski romani ipd. Ta fond — ca. 500—600 knjig na 120 postelj — se stalno izmenjuje in dopolnjuje iz fondov matične knjižnice; bolnikom svetuje čtivo knjižničar, ki je od prihoda v bolnišnico v stiku z vsakim bolnikom. Poleg leposlovnih knjig imajo še dva ločena fonda: albume in časopise s slikami, ki so stalno na voljo bolnikom za pregledovanje, in pa majhno število — okrog 60 — poljudnoznanstvenih del, razdeljenih v štiri skupine pod nazivi »Hočem biti zdrav«, »Spolnost«, »Konflikt« (poljudna psihologija) in »Smisel življenja«. Te knjige dajejo bolnikom le na njihovo izrecno željo, za propagando pa poskrbijo z razstavljanjem v vitrinah.

Kritično je razporežen avtor članka — Centralni katalogi in kartoteke — nadloga knjižnic» Tadeusz Cieślak. Ugotavlja, da je pretirana iniciativa za ustanavljanje centralnih katalogov škodljiva, ker ti zahtevajo veliko dela, koristi pa so po navadi majhne in niso v razmerju z vloženim trudom. Navaja več primerov: vsepoljski katalogi v obliki kartoteke se praktično lahko uporabljajo le v kraju svoje namestitve, tj. večinoma v Warszawi, tisti, ki izhajajo v obliki knjig, pa preveč zaostajajo za dejanskim stanjem. Lokalne akcije so bolj ažurne, vendar je vseh zahtev za pošiljanjem listkov preveč, delo se ponavlja in

podvaja. Zanimiva je avtorjeva ugotovitev, da je delo za centralne kataloge skoraj vedno posebej honorirano, torej se tudi na Poljskem ne zanašajo preveč na zakonske predpise in poklicno zavest knjižničarjev.

Novost v tem letniku so »bibliografski feljtoni«; pišejo jih anonimni »współautorzy« (soavtorji), ki z duhovitim kramljanjem spremljajo aktualne probleme. Tako se npr. ne morejo strinjati z ognjevitro brošuro Wł. Piaseckiego, ki se zavzema za to, da bi bilo bibliotekoznanstvo edina osnova za izobrazbo bibliotekarja; knjižnica je namreč prezapleten svet, da bi le enostransko izobraženi bibliotekarji lahko ustrezali vsem njenim zahtevam. Vedno bodo nujno potrebni še delavci s specialno izobrazbo, npr. zgodovinarji, muzikologi itd., strokovno bibliotekarsko izobrazbo pa si je mogoče pridobiti tudi ali v podiplomskih tečajih ali s specializacijo v zadnjih letih študija. Kakor pa ni res, da bi smeli delati v knjižnicah le bibliotekarji s specialno bibliotekarsko izobrazbo, tudi ni res, da bi bil lahko vsakdo bibliotekar ali celo direktor; v tem se »soavtorji« s piscem brošure popolnoma strinjajo ...

Marko Kranjec

Biblos. Österreichische Zeitschrift für Buch- und Bibliothekswesen, Dokumentation, Bibliographie und Bibliophilie. Wien 18/1969. 4 št., 290 str. 8°.

Med objavljenimi članki je najzanimivejše poročilo o delovanju avstrijskega inštituta za raziskovanje v knjižnicah (das Österreichische Institut für Bibliotheksforschung) od leta 1966 do 1968. Inštitut sodeluje z vsemi bibliotekarskimi organizacijami v Avstriji, uspešno je povezan z univerzo, materialno pa ga podpira tudi ministrstvo za prosveto. V dveh letih je uspelo inštitutu izvesti več znanstvenih raziskav o organizaciji knjižnic. Teme obdelujejo kot diplomske naloge delovne skupine študentov, s študijami pa se ukvarjajo tudi profe-